

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 176g/2025
privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul
109 alin. (3³) din Codul de procedură penală
(audierea martorului)

CHIȘINĂU

25 septembrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea nei Ana Florean, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 31 iulie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 25 septembrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „în alte locuri” din articolul 109 alin. (3³) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Gheorghe Postolachi, în interesele dlui Andrei Cociorba, în dosarul nr. 08-1-2713-14102014, pendinte la Judecătoria Căușeni.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna Aurelia Pleșca de la Judecătoria Căușeni, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

ÎN FAPT

3. Circumstanțele cauzei

4. La 14 octombrie 2014, Judecătoria Anenii Noi¹ a fost sesizată cu cauza penală de acuzare a dlui Andrei Cociorba de încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către o persoană care conduce un mijloc de transport care a provocat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, sancționată de articolul 264 alin. (3) lit. a) din Codul penal.

5. În cadrul procesului, dl avocat Gheorghe Postolachi a ridicat, în interesele dlui Andrei Cociorba, excepția de neconstituționalitate a textului „în alte locuri” din articolul 109 alin. (3³) din Codul de procedură penală. Potrivit acestor prevederi, dacă deplasarea martorului la locurile menționate la alin. (3²) este imposibilă, audierea sa poate avea loc în alte locuri, cu condiția respectării confidențialității declarațiilor.

---

¹ Prin Legea nr. 135 din 13 iunie 2024, harta judiciară a fost revizuită. Judecătoria Anenii Noi a fuzionat prin absorbție cu Judecătoria Căușeni, iar sediile acestora au devenit sedii secundare ale Judecătoriei Căușeni (a se vedea articolele I, II și III din Lege).

6. Printr-o încheiere din 18 iunie 2025, Judecătoria Căușeni a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis, în acest sens, o sesizare la Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

A. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nicio pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 28 Viața intimă, familială și privată

„Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.”

8. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 109 Modul de audiere a martorului

„[...]”

(3) În cazul în care prezența martorului la judecarea cauzei va fi imposibilă din motivul plecării lui peste hotarele țării sau din alte motive întemeiate, precum și pentru a reduce sau a exclude supunerea martorului unui vădit pericol sau pentru a reduce revictimizarea martorului, procurorul poate solicita audierea acestuia de către judecătorul de instrucție, cu asigurarea posibilității bănuیتului, învinuitului, apărătorului acestuia, părții vătămate, avocatului acesteia și procurorului de a pune

întrebări martorului audiat. Prevederile alin. (3²) și (3³) pot fi aplicate în mod corespunzător.

(3¹) Bănuitul, învinuitul sau partea vătămată poate solicita procurorului audierea martorului în condițiile alin. (3). Refuzul procurorului de a audia martorul se contestă la judecătorul de instrucție, care, în cazul constatării temeiniciei plângerii, va audia martorul în condițiile alin. (3).

(3²) În cazul în care asigurarea prezenței martorului la audiere este dificilă din cauza aflării acestuia peste hotarele Republicii Moldova, din cauza executării pedepsei într-un penitenciar din Republica Moldova, din cauza internării într-o instituție medicală sau din cauza unor dizabilități locomotorii, procurorul, printr-o ordonanță motivată, sau instanța de judecată, printr-o încheiere motivată, poate decide audierea acestuia prin intermediul videoconferinței, la cererea părților sau din oficiu. În acest caz, audierea martorului prin intermediul videoconferinței are loc, după caz, la sediul misiunii diplomatice sau al oficiului consular al Republicii Moldova, la sediul instituției penitenciare, al instituției medicale, al instituției de asistență socială, al autorității tutelare sau al organului de probațiune, care dispun de mijloacele tehnice corespunzătoare și verifică identitatea martorului.

(3³) Dacă deplasarea martorului la locurile menționate la alin. (3²) este imposibilă, audierea acestuia poate avea loc **în alte locuri**, cu condiția respectării confidențialității declarațiilor.

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției

9. Autorul sesizării pretinde că textul contestat „în alte locuri” din articolul 109 alin. (3³) din Codul de procedură penală, care reglementează posibilitatea audierii martorului în alte locuri, dacă deplasarea acestuia la locurile menționate la alin. (3²) este imposibilă, sunt imprevizibile. Potrivit acestuia, nu este clar în care alte locuri ar putea fi audiat martorul (publice sau private).

10. În opinia autorului, textul contestat contravine articolelor 1, 4, 20, 21, 22, 23, 28 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unei prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „în alte locuri” din articolul 109 alin. (3³) din Codul de procedură penală. Prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

15. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cadrul unei cauze penale aflate pe rolul Judecătoriei Căușeni în care s-a pus în discuție

necesitatea audierii unui expert autotehnic. Dat fiind faptul că norma în discuție se referă la posibilitatea audierii martorului în alte locuri decât cele enumerate la alineatul (3²) din același articol, Curtea admite că textul contestat ar putea fi aplicat în această cauză.

16. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența a cel puțin unui drept garantat de Constituție (a se vedea DCC nr. 78 din 3 iunie 2021, § 17).

17. Autorul excepției a susținut că textul contestat contravine articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 20 (*accesul liber la justiție*), 21 (*prezumția nevinovăției*), 22 (*neretroactivitatea legii*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 28 (*viața intimă, familială și privată*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

18. Referitor la incidența articolelor 1 alin. (3) și 4 din Constituție, Curtea reiterează că acestea au un caracter general, constituie imperative care stau la baza oricăror reglementări, nu pot reprezenta repere individuale și separate și pot fi invocate, de regulă, dacă se constată aplicabilitatea lor împreună cu alte dispoziții din Constituție (a se vedea DCC nr. 90 din 25 iulie 2023, § 19).

19. Cu privire la articolele 23 și 54 din Constituție, Curtea reține că acestea nu au o aplicare de sine stătătoare. Pentru a putea fi invocate, autorul sesizării trebuie să argumenteze incidența unui drept fundamental (a se vedea DCC nr. 90 din 25 iulie 2023, § 19).

20. Referitor la incidența articolului 22 din Constituție, care impune legalitatea incriminării și a pedepsei penale, Curtea notează că acesta nu este aplicabil în cazul normelor de procedură penală. Standardul calității unei legi penale procedurale trebuie examinat pe baza articolului 23 din Constituție, în coroborare cu un drept fundamental din Constituție, altul decât *nullum crimen, nulla poena sine lege*, garantat de articolul 22 din Constituție (a se vedea DCC nr. 157 din 14 noiembrie 2023, § 22).

21. Cu referire la articolele 20, 21 și 28 din Constituție, Curtea observă că autorul excepției nu a motivat în ce măsură textul contestat afectează normele constituționale menționate. Curtea subliniază că simpla enumerare a unor articole din Constituție, precum și citarea unor considerente din jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului în lipsa unei argumentări proprii nu reprezintă critici veritabile de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 114 din 26 septembrie 2023, § 16). Anterior, Curtea a subliniat că nu-l poate substitui pe autorul excepției la formularea argumentelor de neconstituționalitate, pentru că ar efectua un control din oficiu (a se vedea DCC nr. 93 din 1 august 2023, § 23).

22. Totodată, Curtea observă că problema abordată de autorul excepției de neconstituționalitate își are sursa în aplicarea legii, nu în neclaritatea acesteia. În acest sens, Curtea reamintește că nu analizează cazuri concrete și chestiuni de interpretare și de aplicare a legii, dar poate efectua doar un control abstract al constituționalității legii contestate (a se vedea DCC nr. 181 din 14 decembrie 2023, § 26; DCC nr. 71 din 18 iunie 2024, § 24). De altfel, chestiunile legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența

Curții Constituționale. Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr.172 din 7 decembrie 2023, § 22).

23. Având în vedere cele menționate, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate în discuție nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. d) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „în alte locuri” din articolul 109 alin. (3³) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Gheorghe Postolachi, în interesele dlui Andrei Cociorba, în dosarul nr. 08-1-2713-14102014, pendinte la Judecătoria Căușeni, sediul Bender (Varnița).

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 25 septembrie 2025

DCC nr. 141

Dosarul nr. 176g/2025